

ISSN 2181-287X

EURASIAN JOURNAL OF MEDICAL AND NATURAL SCIENCES

COLLECTION OF MATERIALS
FROM THE REPUBLICAN SCIENTIFIC AND
PRACTICAL CONFERENCE «PROBLEMS OF
SYNTHESIS OF NEW DRUGS IN
PHARMACEUTICAL CHEMISTRY»

TOSHKENT
FARMATSEVTIKA
INSTITUTI

FARMATSEVTIK KIMYO
KAFEDRASI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
SOG'LIQNI SAQLASH
VAZIRLIGI

"INNOVATIVE ACADEMY"
ILMIY TADQIQOTLAR
MARKAZI

«FARMATSEVTIK KIMYODA YANGI DORI VOSITALARINI SINTEZ
QILISH MUAMMOLARI»
MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA
MATERIALLAR TO'PLAMI

2024 yil 27-may

(Ali Yusupovich Ibodov xotirasiga bag'ishlangan)

COLLECTION OF MATERIALS
FROM THE REPUBLICAN SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
«PROBLEMS OF SYNTHESIS OF NEW DRUGS IN
PHARMACEUTICAL CHEMISTRY»
May 27, 2024

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
РЕСПУБЛИКАНСКОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
«ПРОБЛЕМЫ СИНТЕЗА НОВЫХ ЛЕКАРСТВЕННЫХ СРЕДСТВ В
ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОЙ ХИМИИ»
27 мая 2024 г.

Conference has been listed in different indexings

The official website of the journal:
www.in-academy.uz

2-AMINO BENZAMID VA KARBON KISLOTALAR ASOSIDA 3(H)-XINAZOLIN-4-ON HOSILALARI SINTEZI VA BIOLOGIK FAOLLIGI

^{1,2}Ziyadullayev M.E., ¹Adilboyev S.X., ¹Uzoqboyeva N.Sh.

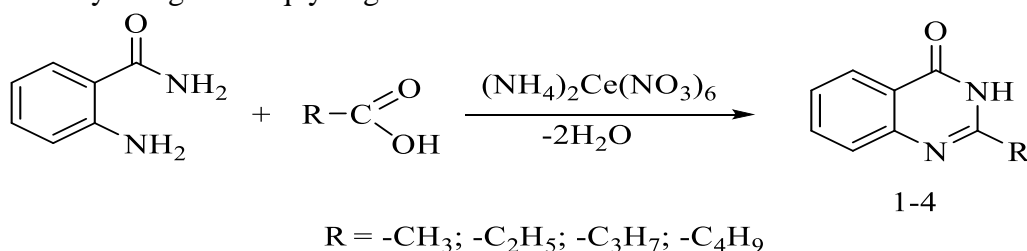
¹Chirchiq davlat pedagogika universiteti, Chirchiq sh. O‘zbekiston Respublikasi
²“Alfraganus university” Nodavlat oliy ta’lim tashkiloti, Toshkent sh. O‘zbekiston Respublikasi
 e-mail: ziyadullayev.91@mail.ru, telefon: +998977821803

Kirish. Geteroxalqali birikmalar kimyosi so‘nggi o‘n besh yillikda organik kimyoning jadal suratlarda rivojlanayotgan sohasi hisoblanadi. Hozirgi kunda bir qator geteroxalqali birikmalar va ularning hosilalari keng doirada tibbiyot, farmasevtika, qishloq xo‘jaligi, veterinariya sohalarida hamda kimyo sanoatida organik yarim o‘tkazgichlar, fotoaktiv materiallar sifatida, yoqilg‘i va moylar uchun qo‘shimchalar, konservantlar, yog‘och bo‘yoqlari, korroziyaga qarshi ingibitorlar sifatida qo‘llanilishi amalda muhim moddalar ekanligini isbotlaydi. Hozirgi kunda amalda qo‘llanilayotgan dori vositalarining tarkibiga etibor qaratadigan bo‘lsak asosiy tasir etuvchi moddalarning 65-70 foizi, tarkibida N, O, S, P kabi atomlarni saqlagan geteroxalqali birikmalar qatoriga to‘g‘ri keladi.

Tadqiqot maqsadi. 3(H)-xinazolin-4-on birikmasi ham tarkibida azot atomi saqlagan geteroxalqali birikma hisoblanib uning asosida 2-alkil almashgan hosilalarini sintez qilish, reaksiya ximizmi, jarayonga tasir etuvchi omillarning optimal sharoitini taklif etish, hamda biologik faolligini o‘rganishdan iborat.

Tadqiqot materiallari va usullari. Sintez qilingan birikmalarning IQ spektrlari Perkin-Elmer firmasining IQ-Fure Cistema 2000 spektrometrida KBr li tabletkalarda, YaMR ¹H, ¹³C - spektrlari ishchi chastotasi 400 MGs bo‘lgan Unity-400+ uskunalarida (ichki standart GMDS, δ-shkalasi) deyterillangan CD₃COOD, DMCO eritmalarida olindi. Mahsulot tozaligi yupqa qatlamli xromatografiya “Sorbfil” plastinkalaridan, elyuent sifatida xloroform, benzol, metanol erituvchilarning 3:2:1 nisbatlardagi aralashmalaridan foydalanildi. Sintez qilingan birikmalarning suyuqlanish harorati «BOETIUS» (Germaniya) uskunasi aniqlandi.

Maqsad qilingan 3(H)-xinazolin-4-onning ikki almashgan hosilalarini sintez qilish reaksiyasini 250 ml sig‘imga ega bo‘lgan haroratga chidamli qaytar sovutgich bilan jihozlangan ikki og‘izli kolbada 2-aminobenzamid va mos ravishdagi alifatik karbon kislotalar bilan 1:3 nisbatlarda, harorat karbon kislotalarining qaynash temperaturasida, 6 soat davomida komplekslashtirilgan (NH₄)₂Ce(NO₃)₆ katalizatori ishtirokida amalga oshirildi. Hosil bo‘lgan reaksiya aralashma laborator qayta ishlandi. Reaksiya tenglamasi quyidagicha taklif etildi.

1-rasm. 3(H)-xinazolin-4-onning 2-almashgan hosilalari sintezi

Sintez qilingan birikmalarning barchasi *Fusarium oxysporum* Schr f. *Vasinfestum Bilai* ga qarshi fungusid faollikni ko‘rsatdi, yetishtirishning 5-kunida ularda o‘shish zonasi 1 sm dan 1,5 sm gacha, 1-modda 2 hafta davomida faolligini saqlab qoldi, qolgan 3-4 birikma esa ingibirlash zonasi bu vaqtga qadar qo‘ziqorin misellasi bilan qoplanganligi kuzatildi.

Xulosa. 2-aminobenzamid va karbon kislotalar 1:3 mol nisbatda, reaksiya davomiyligi 6 soat, harorat esa karbon kislotalarining qaynash nuqtasida olib borilganda hosil bo‘lgan mahsulot unumlari kamayib borishi kuzatildi bunda karbon kislotalarining gomologik qatorining oshib borishi natijasida kislotalik kuchi kamayib borishi bilan tushuntiriladi. Sintez qilingan birikmalar (4 ta) kuchsiz bakterisid faol bo‘lib, ingibirlash zonasi 4 mm ni tashkil etdi.

MUNDARIJA | TABLE OF CONTENTS | СОДЕРЖАНИЕ

A NOVEL STRATEGY FOR TARGETED BIOIMAGING OF CANCER CELLS USING UPCONVERSION NANOPARTICLES.....	4
Yong-Ill Lee ¹ , Shavkatjon Azizov ²	4
GIDRAZIDLARNING BIOLOGIK FAOLLIGI FOSFORLANGAN KARBOKSILIK KISLOTALAR VA ULARNING HOSILALARI.....	6
S.A.Izatullayev., O.S.Tashanov., M.E.Eshkobilova	6
ИССЛЕДОВАНИЕ СУММЫ АНТОЦИАНОВ В СВЕЖИХ ПЛОДАХ БРУСНИКИ ОБЫКНОВЕННОЙ (VACCINIUM VITIS-IDAEA L.)	8
Маслов А.Ю., Комиссаренко Н.А.	8
ИССЛЕДОВАНИЕ СУММЫ АНТОЦИАНОВ В СВЕЖИХ ПЛОДАХ ЕЖЕВИКИ КУСТИСТОЙ (RUBUS FRUTICOSUS L.).....	9
Комиссаренко Н.А., Марченко А.А., Плис Д.С.	9
БОҒЧА ЁШИДАГИ БОЛАЛАР ЕЛКА-КАМАРИ МУШАКЛАРИНИНГ ЧИДАМЛИЛИК ДАРАЖАСИНИ ҚИЁСИЙ БАҲОЛАШ	10
Атамуратова Айпаршин Сапарбай қизи	10
ИССЛЕДОВАНИЯ ПО РАЗРАБОТКЕ ШИПУЧЫХ ТАБЛЕТКОВ СЛОЖНОГО СОСТАВА “ANTIGRIPPIN-FLUNET”	12
Аббдҷанов Д.И., Шамсиев Ш.Ш.	12
EFFECTS OF OMEGA-3 ON BRAIN OF FETAL DEVELOPMENT	13
Bobonazarov Bekzod Nodir o'g'li, G'apurov U.U	13
DEKSTRAN ASOSIDA YANGI HOSILALAR SINTEZI	15
Abdurahmanov J.A., Shomurotov Sh.A., Ahmedov O.R.	15
USE OF HYDROXYAPATITE IN ENHANCING THE MECHANICAL STRENGTH OF NANOPARTICLES USED IN DRUG DELIVERY	17
J.T. Abdusalomov ¹ , Sh.I. Azizov ¹ , M.A. Sharipov ² , A.S. Turayev ¹ , Y.I. Lee ¹	17
HYPERICUM PERFORATUM L STUDY OF HYPERICIN EXTRACT ISOLATED FROM THE PLANT BY SPECTROSCOPIC METHODS.....	18
Qilichev ZO ¹ , Suyundikov M.K ¹ , Abdusalomov JT ¹ , Azizov Sh.I. ¹ , Turayev A.S ¹	18
LC-MS/MS MASS SPECTROMETRY METHOD FOR THE ANALYSIS OF FLAVONOLIGNANS IN SILYBUM MARIANUM EXTRACT	19
Suyundikov M.K. ¹ , Abdusalomov J.T. ¹ , Qilichev Z.O. ¹ , Rakhimova M.Sh. ¹ , Azizov Sh.I. ^{1,2} , Turayev A.S. ¹	19
IMPORTANCE OF REBAGIT TABLET IN ACUTE MIGRAINE HEADACHE.....	20
Makhmanabieva Madina Mels qizi, Shukurova D.B.	20
KALAMUSHLARDA METFORMIN VA METFORMIN NANO ZARRACHALARINING ALLOKSAN QO'ZG'ATADIGAN DIABETGA TA'SIRINI BIOKIMYOVIY BAHOLASH	21
Ziyodullayeva Mohinur Shuxrat qizi, Nazarova Mahbuba Erkin qizi	21
OZBEKISTONDA TUGRUQDAN KEYIN BACHADONDAN QON KETISHIDA KARBETOTSIN PREPARATINING QOLLANILISHI.....	22
Pulotova Gulshoda Amirjonovna, Rustamova Xabiba Hasanovna	22
INFUSION PUMP ANALYZER	23
Rakhmanova N.R.	23
OQ QAYIN BARGI VA KURTAKLARINING FOYDALI XUSUSIYATLARI VA TIBBIYOTDAGI AHAMIYATI	25
Suvonov Azizbek Zohid o'g'li, Djurayeva Sohiba Zayniddin qizi	25
2-AMINO BENZAMID VA KARBON KISLOTALAR ASOSIDA 3(H)-XINAZOLIN-4-ON HOSILALARI SINTEZI VA BIOLOGIK FAOLLIGI	26
^{1,2} Ziyadullayev M.E., ¹ Adilboyev S.X., ¹ Uzoqboyeva N.Sh.	26
GEMO-POVIDON PREPARATINING SPIRTLII ERITMALARI TARKIBIDAGI GLILAGINNING TURLI KONSENTRATSIYASINI BIOLOGIK FAOLLIGINI ANIQLASH (0,0025, 0,005 VA 0,0075%)	27
Xujimov A.X., Olimov N.K.	27
DETERMINATION OF THE AMOUNT OF PESTICIDES IN HORSE CHESTNUT SEEDS	29
Yokubova N.J., Boboyev Z.D., Sharipov A.T.	29